

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

วัดหนองตุ่ม

Wat Nongtoom

- ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
- วัดหนองตุ่ม
- หลวงพ่อศากยมุนี
- งานประจำปี
- อักษรบนสังขาริ

ตำบลหนองตุ่ม

อำเภอคลองไทรลาด จังหวัดสุโขทัย

WAT NONGTOOM วัดหนองตม

ชื่อที่ถูกต้องว่าขาน

ชื่อโบราณสถาน : วัดหนองตม

ชื่อทางราชการ : วัดหนองตม

ชื่อทั่วไป : วัดหนองตม

ชื่อเดิม : วัดหนองตม

พิกัดภูมิศาสตร์

เนินอุโบสถ : เส้นรุ้งที่ ๑๖ องศา ๕๐ ลิปดา ๕๒ พิลิปดาเหนือ
เส้นแวงที่ ๙๙ องศา ๕๖ ลิปดา ๒๐ พิลิปดา
ตะวันออก

เนินเจดีย์ : เส้นรุ้งที่ ๑๖ องศา ๕๐ ลิปดา ๕๙ พิลิปดาเหนือ
เส้นแวงที่ ๙๙ องศา ๕๖ ลิปดา ๑๙ พิลิปดา
ตะวันออก

พิกัด UTM

เนินอุโบสถ : ๔๗ Q ๐๖๐๐๐๑ E/ ๑๘๖๒๙๕๖ N

เนินเจดีย์ : ๔๗ Q ๐๖๐๐๐๓ E/ ๑๘๖๒๘๓๖ N

(ข้อมูลจากแผนที่ทหาร พิมพ์ครั้งที่ ๑ - RTSD ลำดับชุด L๓๐๑๘
ระวาง มาตราส่วน ๑ : ๕๐,๐๐๐)

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ : วัดหนองตม

ทิศใต้ : วัดหนองตม

ทิศตะวันออก : โรงเรียนบ้านหนองตม

ทิศตะวันตก : วัดหนองตม

สถานที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์

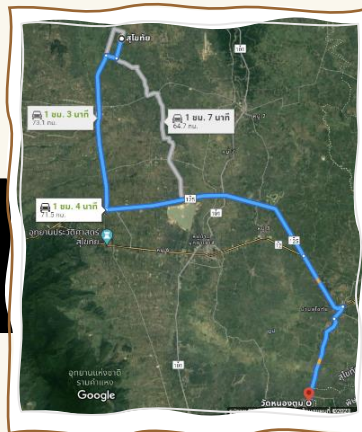
สถานที่ตั้ง : เป็นที่ราบลุ่ม

วัดหนองตมตั้งอยู่ที่หมู่ ๑ บ้านหนองตม

ตำบลหนองตม

อำเภอองครักษ์ จังหวัดสุโขทัย

รหัสไปรษณีย์ ๖๕๑๓๐

ประวัติวัดหนองตุม

วัดนี้ได้สร้างขึ้นเมื่อประมาณสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย
 ประมาณพุทธศักราช ๒๓๐๕ มีนามตามชื่อของหมู่บ้าน โดยชาวบ้าน
 พร้อมใจกันจัดสร้างวัดนี้
 (อ้างอิงจากหนังสือประวัติวัดทั่วราชอาณาจักร เล่ม ๓
 หน้า ๖๑๒ ของกองพุทธศาสนสถาน กรมการศาสนา
 กระทรวงศึกษาธิการ)

หลักฐานทางโบราณคดี ที่พบในแหล่งพบ

เนินอุโบสถ

- ❖ ก้อนอิฐ
- ❖ อิฐบัว
- ❖ อิฐรูปครึ่งวงกลม
- ❖ ชิ้นส่วนกระเบื้องมุงหลังคาสภาพไม่สมบูรณ์
- ❖ หินฟอลโลต์

เมื่อวันที่ ๘

เดือนตุลาคม

พุทธศักราช ๒๕๐๘

วัดหนองตุม

ได้รับพระราชทาน

วิสุงคามสีมา

เนินเจดีย์

- ❖ เนินดินมีฐานอิฐหลงเหลืออยู่
 แต่ไม่สามารถวัดขนาดได้
 เนื่องจากมีต้นไม้และวัชพืชปกคลุม

ประวัติหลวงพ่อศากยมุนี

หลวงพ่ศากยมุนี เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยหรือปางชนะมาร สมัยกรุงสุโขทัยคาดว่าสร้างขึ้นประมาณ ๗๐๐ กว่าปี อยู่ในยุคกรุงสุโขทัยกำลังรุ่งเรือง องค์หลวงพ่ศากยมุนีเป็นเนื้อสำริดหล่อรวมฐานรององค์ด้วย โดยฝีมือช่างหลวงสมัยสุโขทัย

หลวงพ่ศากยมุนี หน้าตักกว้าง ๕๘ นิ้ว สูง ๘๐ นิ้ว จากฐาน เป็นเนื้อสำริดหล่อทั้งองค์ รวมถึงฐานด้วย โดยคาดว่าคณะศิรัทธาลงชาดไว้เพื่อรักษาเนื้อขององค์พระ มีลักษณะของศิลปะสมัยสุโขทัย

ตามประวัติ กล่าวว่า พระโบราณวัตถาจารย์ หรือ พระราชประสิทธิคุณ (เจ้าคุณโบราณหรือ หลวงพ่อทิม ยสทินโน) อดีตเจ้าคณะจังหวัดสุโขทัย เจ้าอาวาสวัดราชธานี ภารกิจสำคัญในชีวิตของท่าน เจ้าคุณโบราณ ก็คือ ท่านเป็นผู้สนใจในโบราณวัตถุ และโบราณสถานต่าง ๆ ได้นำพระพุทธรูปและพระเครื่องต่าง ๆ ที่อยู่ในเมืองเก่าสุโขทัย เมืองเก่าสวรรคโลก ศรีสัชนาลัย เป็นอันมาก รวมถึงหลวงพ่ศากยมุนี มาเก็บรักษาไว้ในวัดราชธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นพระพุทธรูปสมัยกรุงสุโขทัยทั้งสิ้น

ประมาณ พุทธศักราช ๒๔๙๔
 กำนันยรรยง จันทขาว (กำนันแหยม)
 ซึ่งตอนนั้นท่านดำรงตำแหน่งเป็นกำนันตำบล
 ท่าฉนวน พร้อมคณะศรัทธาชาวบ้านหนองตุม
 อาทิ คุณพ่ออ่าน น้อยอินทร์ คุณพ่อเฉลียว
 ฤทธิ์คุ้ม และคณะ ได้เดินทางไปติดต่อขอบูชา
 หลวงพ่อศากยมุนีจากวัดราชธานี โดยกำนัน
 ยรรยง จันทขาว พร้อมคณะศรัทธา ได้สละ
 ทรัพย์ถวายวัดราชธานี เป็นจำนวนเงิน
 ๖,๐๐๐ บาท (ในสมัยนั้น) เพื่อรับหลวงพ่
 ศากยมุนี โดยได้นำรถลากไม้ของท่านไปอัญเชิญ
 หลวงพ่อศากยมุนีมาจากวัดราชธานี

การอัญเชิญ หลวงพ่ศากยมุนี

ในการอัญเชิญหลวงพ่ศากยมุนีมาประดิษฐานที่วัดหนองตุมนั้น
 ได้มีปัญหาคับควมจากวัดราชธานี บันทึกลงไว้เมื่อปี ๒๔๙๔
 โดยได้รับการยืนยันจากพระครูอุทัยธีรคุณ
 อดีตเจ้าอาวาสวัดราชธานี ตำบลธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย

เมื่อได้อัญเชิญหลวงพ่ศากยมุนี มาถึงวัดหนองตุม
 ได้เกิดฝนตกหนัก โดยไม่มีมูลเหตุ นานนับชั่วโมง เชื่อว่าเกิดจาก
 พุทธานุภาพของหลวงพ่ศากยมุนี อันเป็นที่มาของความเคารพ
 ศรัทธา ชาวบ้านหนองตุมเป็นอย่างมาก โดยมีการขอพรหลวงพ่
 ศากยมุนี เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตให้ได้รับความสุขสมหวัง
 นับจนถึงปัจจุบัน

โดยวัดหนองตูม และคณะศรัทธาชาวบ้านหนองตูม จะจัดงานประจำปีสมโภชปิดทองนมัสการหลวงพ่อดำกยมณี ในวันแรม ๗ - ๘ - ๙ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา กราบขอพรแด่หลวงพ่อดำกยมณี โดยมีท่านกำนันนัยรจรง จันทขาว (กำนันแหยม) พร้อมคณะเป็นผู้ริเริ่มจัดงานประจำปีครั้งแรก และมีการสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

ได้จัดสืบทอดต่อกันมายาวนาน ปัจจุบันนี้ได้ร่วมใจกันของกลุ่มสตรี กลุ่มผู้สูงอายุกลุ่มเยาวชน นักเรียนทั้ง ๓ โรงเรียนร่วมกัน รำถวายสักการะหลวงพ่อดำกยมณี ทุก ๆ ปี กระทั่งเป็นประเพณีอันดีงามสืบต่อกันมา พร้อมได้จัดแข่งขันทะเล่เขียนกับวัฒนธรรมจังหวัดสุโขทัย เป็นประเพณีของจังหวัดสุโขทัย

มีนายธูป ทิพวัน ไวยาว์จกรวัดหนองตูม นายยม พรหมฟู ประธานคณะกรรมการวัด อาจารย์อารี จวนสุข ผู้ฝึกซ้อมรำถวาย และเป็นผู้ริเริ่มเชิญชวนมาร่วมใจ รำถวายสักการะ เป็นประเพณีสืบต่อกัน พร้อมได้รับความร่วมมือจากผู้นำท้องที่ท้องถิ่นและผู้ประกอบการ OTOP รวมประชาชนทั้งตำบลจะมีมหรสพ ลิเก ดนตรี จากคณะศรัทธา หามาถวายหลวงพ่อดำกยมณี ทุก ๆ คืน ของทุกปี กระทั่งต้องมีการจองล่วงหน้าไว้หลายปี หลวงพ่อดำกยมณี เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่เคารพบูชาสักการะของชาวตำบลหนองตูม และตำบลใกล้เคียงอย่างมากมาย

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอดิวิทย์ ทองหล่อ	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเกาะนอก(ประชานุเคราะห์)
นายรุ่ง เพชรร้อน	ครูชำนาญการพิเศษ
นายยุทธชัย แก้วทอง	ครูชำนาญการพิเศษ
นางลลิตา แก้วทอง	ครูชำนาญการพิเศษ
นางสาวคณิศร รัตเลิศ	ครู

คณะทำงาน

นางอรุณ ชาทิพิมาย	ครูชำนาญการพิเศษ
นางสาวมนฤทัย ทองใบ	ครูชำนาญการ
นายสมศักดิ์ ต๋วยสา	ครู
นางสาวสุนารี สีโอ	ครูผู้ช่วย
นางสาวนันทิชา ยิ้มประดิษฐ์	ครูพี่เลี้ยง
นางสาวกัญจนพร เรืองฤทธิ์	ครูอัตราจ้าง
นางสาวทิพานัน บุญเหมือน	ครูอัตราจ้าง
นางสาวเบญจวรรณ นิ่มนวล	ครูธุรการ
นายวิษณุ ตุ่มหอม	นักการภารโรง

รูปเล่ม/เรียบเรียง

นางสาวนภาพร รุ่งสว่าง	ครูผู้ช่วย
-----------------------	------------

ขอขอบพระคุณ

- คุณครูรูป ทิพวันไวยาว์จักรวัดหนองตุ้ม
- กลุ่มโบราณคดี สำนักศิลปากรที่ ๖ สุโขทัย
สำหรับข้อมูลในการจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
วัดหนองตุ้มในครั้งนี้

ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

วัดหนองจุก

Wat Nongtoom